

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI PRZEŁĘK GMINA PŁOŚNICA na lata 2015 -2025

Opracowanie :
mgr Anna Rozentalska
Aktualizacja:
mgr Justyna Żywicka

Niniejszy *Plan Odnowy Miejscowości Przełęk* został przyjęty Uchwałą Zebrania Wiejskiego Sołectwa Przełęk z dnia 17.12.2015 roku oraz zatwierdzona Uchwałą Nr XV/99/88/2015 Rady Gminy w Płośnicy z dnia 22 grudnia 2015 roku.

GRUDZIEŃ 2015

SPIS TREŚCI	2
WSTĘP	3
1. CHARAKTERYSTYKA I INWENTARYZACJA ZASOBÓW SOŁECTWA	4
2. KONSULTACJE SPOŁECZNE	18
3. OCENA REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI	20
4. DIAGNOZA PROBLEMÓW	22
5. OCENA SYTUACJI ROZWOJOWEJ SOŁECTWA – ANALIZA SWOT	24
6. WIZJA STANU DOCELOWEGO – PRZEŁĘK ZA KILKA LAT	27
7. KIERUNKI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI PRZEŁĘK	28
8. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJACYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ	29
9. OPIS OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKAJANIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW	33
10. MONITORING OCENA I AKTUALIZACJA PLANU	33

WSTĘP

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości został opracowany w roku 2009 dla wsi Przełęk, administracyjnie przynależącej do Gminy Płońnica, powiatu działdowskiego w województwie warmińsko-mazurskim. Został przyjęty Uchwałą Zebrania Wiejskiego Sołectwa Przełęk z dnia 02.12.2009 roku oraz zatwierdzona Uchwałą Nr XXVI/142/45/2009 Rady Gminy w Płońnicy z dnia 08.12.2009 roku.

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem strategicznym, stworzonym przy udziale mieszkańców. Określa strategię odnowy i rozwoju społeczno-gospodarczego dla danej miejscowości, w tym najważniejsze działania, które sami zainteresowani uznali za istotne dla swojej miejscowości, a które pomogą im rozwiązać problemy i osiągnąć stawiane sobie przez nich cele. Proponowane przedsięwzięcia mieszkańcy uznali za realne, możliwe do zrealizowania przy założeniu także ich własnej aktywności oraz przy zaangażowaniu władz samorządowych Gminy Płońnica. Plan Odnowy Miejscowości pozwolił także na uświadomienie sobie przez mieszkańców ich roli w tworzeniu pomysłów na własny rozwój i poprawę warunków życia.

Sporządzenie a następnie wdrożenie Planu Odnowy wiąże się z określonymi korzyściami dla społeczności lokalnej:

1. możliwość korzystania z funduszy europejskich i innych zewnętrznych źródeł finansowania działań rozwojowych;
2. zdynamizowanie rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości dzięki pojawiającym się nowym możliwościom podejmowania działań rozwojowych;
3. wzrost atrakcyjności życia społeczno-kulturalnego;
4. wdrażanie pozytywnych zmian akceptowanych przez mieszkańców;
5. wzrost wartości majątku komunalnego – nieruchomości;
6. aktywizacja społeczności lokalnej – wzrost tożsamości z miejscem zamieszkania i stopnia integracji mieszkańców wokół działania na rzecz własnego środowiska – miejscowości;
7. stworzenie lokalnego forum wymiany informacji i doświadczeń.

Plan Odnowy Miejscowości Przełęk zaplanowany został na okres kilku najbliższych lat.

W ramach Planu opisane są zasoby sołectwa, wypracowana na forum zebrań wiejskich oraz w drodze badania ankietowego wizja odnowy i rozwoju wsi, jak również zestaw celów strategicznych wraz z planowanymi w ich ramach przedsięwzięciami. Opracowany Plan Odnowy Miejscowości będzie mógł stanowić załącznik do składanych do różnych instytucji wniosków o dofinansowanie realizacji planowanych zadań. Niniejszy dokument jest wymagany m. in. przy składaniu wniosków w ramach Osi 3 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”, Działania 3.3. „Odnowa i rozwój wsi” oraz w ramach Osi 4 „Leader” Działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Plan Odnowy Miejscowości, poprzedzony konsultacjami społecznymi, jest dokumentem, który może ulegać zmianom. Oznacza to, że może być aktualizowany i dostosowywany w zależności od istotnych uwarunkowań rozwoju oraz bieżącej oceny skuteczności Planu.

W okresie od 07.12.2015 r. do 15.12.2015 r. Plan Odnowy Miejscowości został ponownie poddany społecznym konsultacjom w celu oceny jego realizacji przez społeczność wsi Przełęk. Konsultacje społeczne polegały na spotkaniu z Radą Sołecką i Radnym Gminy Płońnica z terenu wsi Przełęk oraz przeprowadzeniu badania ankietowego wśród mieszkańców Przełęka. Efektem przeprowadzonych działań jest opracowanie Aktualizacji Planu Odnowy Miejscowości.

Aktualizacja zawiera ocenę realizacji zadań ujętych w Planie Odnowy Miejscowości z 2009 r. oraz wytyczenie kierunków rozwoju wsi Przełęk w perspektywie 10-letniej tj. na lata 2015-2025.

1. CHARAKTERYSTYKA I INWENTARYZACJA ZASOBÓW SOŁECTWA

1.1. Położenie

Przełęk to jedno z mniejszych pod względem liczby mieszkańców sołectw Gminy Płońnica. Gmina położona jest w południowej części woj. warmińsko-mazurskiego w powiecie działdowskim. Sołectwo Przełęk znajduje się w środkowej części gminy, ok. 6 km na południe od Płońnicy. Sołectwo dzieli się obecnie na wieś Przełęk (przed 8.03.2007 Przełęk Duży) oraz 2 części wsi: Przełęk Kościelny oraz Przełęk Mały. Przełęk przecina droga wojewódzka nr 544 oraz droga powiatowa nr 1304N Przełęk – Niechłonin – (Kuczbork).

Źródło: Strona internetowa: <http://www.plosnica.pl>

1.2. Historia

PRZEŁĘK DUŻY

Miejscowość powstała w początkach XIV wieku. W dniu Wielkanocy 1328 roku w Dąbrownie Lunder z Brunszwiku komtur dzierzgoński nadał Klausowi z Zielenia (*Selen*) i Walterowi ze Zgniłego Błota 42 włók ziemi położonych między dobrami Gródkki i Łęck nad Nidą. Wspomniani rycerze mieli obowiązek na wezwanie komtura stawić dwóch rycerzy w lekkiej zbroi¹.

Można, więc dokładnie ustalić datę powstania tej miejscowości na Wielkanoc 1328 roku. Mając odpowiedni dokument Klaus z Zielenia sprowadził osadników i rozpoczął kolonizację nadanej ziemi.

W początkach XV wieku mieszkali tu zarówno Polacy jak i Niemcy. W 1411 roku notuje się: Szymona, panicza Hanusza, panicza Hunta, Piotra Waynera, Mikołaja Waynera, karczmarza Jakuba Łatkowicza i Hermana². Właśnie w Przełęku oraz w Gródkach notowano niemieckich osadników, pozostałe miejscowości zamieszkałe były głównie przez Polaków.

W średniowieczu nazwę wsi zapisywano jako *Waltersdorf* lub *Przelank*. Z czasem wykształcił się podział na dwie wsie: Przełęk Duży i Przełęk Mały. Na mapie Schröttera (lata 1796-1802) widnieje Kl. und Gr. Prszellenk.

Źródło: Mapa Schröttera (lata 1796-1802)

W XV wieku z fundacji ówczesnych dziedziców wzniesiono w Przełęku pierwszy kościół filialny Świętych Piotra i Pawła. W XVI w. władali nim przejściowo luteranie. W XVII w. wrócił

¹ Kętrzyński Wojciech, *O ludności polskiej w pruszech niegdyś krzyżackich*, Lwów 1882, s. 310

² Tamże

we władanie katolików. W 1647 roku budynek był w ruinie, lecz później został odbudowany¹. Nie zachowały się informacje o jego wyglądzie, nie wiemy też, czy był drewniany, czy też murowany. Jako filia parafii w Wielkim Łęcku kościół ten przetrwał do ostatniej dekady XIX w.

W XVI i XVII wieku właścicielami wsi byli głównie szlachcice pochodzący z ziemi płockiej. Notuje się tu na przykład Rościszewskich z Rościszewa (okolice Sierpeca). W 1625 roku nastąpił podział dóbr przelęckich pomiędzy Rościszewskimi. Dział miał miejsce w Kozłowie, ugodę podpisali Szczęsny Rościszewski, Marcin Rościszewski, Wojciech Sarzewski z Olszewa, Krzysztof Lewald z Góry, Wincenty Wanacki i Marcin Greski². W następnych latach notuje się tu nadal Rościszewskich (Feliks, Jakub i Marcin), później również Pomianowskich. W 1661 roku po raz pierwszy wspomina się o Bagińskich, Albrechcie i Mikołaju³.

W XVIII wieku Przełęk Duży stał się własnością Piątkowskich i następnie przeszedł na własność rodziny Kuchmeister von Sternberg (tych samych co w Gródkach).

Według danych z 1785 roku w tej wsi notowano 14 dymów (domów), w Małym Przełęku w tym czasie było 23 dymy. W 1848 roku w Małym Przełęku notowano 22 dymy i 229 mieszkańców, w Wielkim 18 dymów i 158 mieszkańców⁴.

W 1819 roku gospodarzyło tu 5 chłopów pięciowłokowych, 1 jednowłokowy i 4 półwłokowych. Najwięksi gospodarze zgodzili się na przekazanie swoich gruntów na rzecz miejscowego dziedzica, a mniejsi zdecydowali się na rentę (odszkodowanie). Wszystkich ich przeniesiono do Małego Przełęka, a ta miejscowość wraz z częścią Małego Przełęka stała się jednym majątkiem ziemskim⁵. Nie było tu chłopskich gospodarstw, a tylko folwark.

W czasie powstania styczniowego wielu mieszkańców Prus poczuwając się do związków z Polską wzięło udział w powstaniu, lub pomagało powstańcom. Przeciwdziałały temu wojska pruskie. Graniczna rzeka Działdówka była świadkiem tragicznych wydarzeń. W literaturze na ten temat czytamy: *„przez granicę przeszedł (...) oddział stworzony, jak się wydaje, z połączenia ochotników pomorskich i lubawskich, którzy pozbawieni swych dowódców oddali się pod komendę Jana Fryderyka Ewalda Wandla, posługującego się pseudonimem Bruder. Pod jego dowództwem oddział ten, liczący według jednej wersji 400 piechoty i 40 konnicy, według innych tylko 300 ludzi, przepłynął się przez graniczną rzeczkę Działdówkę (...) w okolicy wsi Przełęk, prawdopodobnie nocą z 29 na 30 marca (1863 roku). Doszło do starcia z wojskiem pruskim. Z partyzantów poległ jeden na miejscu, 4 rannych, z których jeden zmarł niedługo. Wóz z amunicją ugrzązł w błotnistej rzece Działdówce, wzięło go wojsko pruskie-huzary, którym powstańcy 5 koni ubili”*⁶. Oddział Wandla już na terenie Kongresówki został rozbity, a on sam rozstrzelany w marcu 1864 roku w Mławie⁷.

Prusacy aresztowali wielu mieszkańców pogranicza za pomoc dla powstania. Znaleźli się wśród nich: ksiądz Gawryjewski, Purzycki z Łęcka, Narzymski z Jabłonowa, Czachorowski z Przełęka i wielu innych. W maju 1864 roku więzienie w Nidzicy było tak przepełnione powstańcami, że trzeba było ich odstawić do Poznania⁸.

Przełęk Duży stanowił w latach dwudziestych XX wieku obszar dworski. W 1921 roku naliczono tu 22 domy i 265 mieszkańców, 80 katolików i 185 ewangelików. Narodowość polską podało 100 osób, a 165 niemiecką. Do tego obszaru należała też leśniczówka z 1 domem i 15 mieszkańcami. Wśród nich był jeden polski katolik, reszta podała narodowość niemiecką⁹.

¹ Działdowo z dziejów miasta i powiatu, Olsztyn 1966, s. 159

² Kętrzyński W., *O ludności.....*, s. 329

³ Kętrzyński W., *O ludności.....*, s. 329

⁴ Działdowo z dziejów miasta....., s. 159

⁵ Działdowo z dziejów miasta....., s. 114

⁶ Juszkiewicz R., *Powstania styczniowe na północnym Mazowszu*, Mława 1992, s. 91-92

⁷ Tamże, s. 138

⁸ Tamże, s. 95

⁹ *Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej opracowany na podstawie wyników pierwszego powszechnego spisu ludności z dnia 30 IX 1921 roku. Warszawa, tom X, (województwo pomorskie)*, s. 17

W latach 1928-1933 roku rozpoczęto meliorację brzegów Działdówki oraz regulację rzeki.

W 1931 roku Wielki i Mały Przełek został połączony w jedną gminę. Warto wspomnieć, że w maju 1938 roku w Przeleku osiedliło się około 80 Niemców z Wołynia¹.

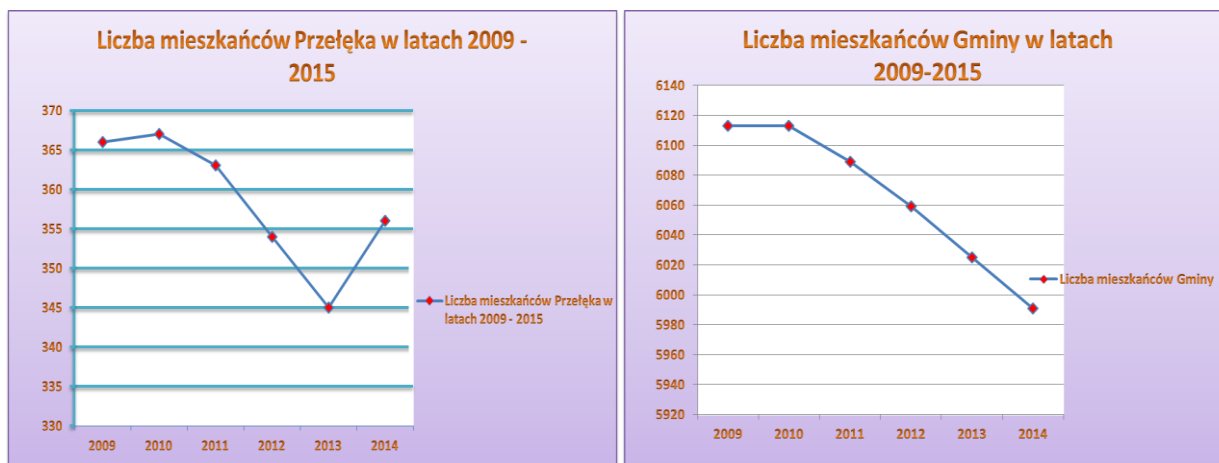
W tej wsi niektóre rodziny mieszkały od stuleci. Byli to na przykład Bagińscy i Pszczółkowsy, jednak po zakończeniu I wojny światowej wyemigrowali do Niemiec².

W okresie międzywojennym właścicielem ziemskich w tej wsi był Paweł Oschinski (alias Osiński), który wspierał niemieckie organizacje³. Posiadał on 367 ha ziemi w tej wsi. Drugim właścicielem był niejaki Boddien (170 ha). Działały tu dwa sklepy: W. Mańki i W. Rotzola⁴.

Przed 19 stycznia 1945 r., czyli przed wkroczeniem wojsk radzieckich do Działdowa, wszyscy Niemcy opuścili Gródki i Przełek.

1.3. Mieszkańcy

Według danych z 30 września 2009 r. – na czas uchwalenia Planu Odnowy Miejscowości Przełek liczy 366 mieszkańców. Na dzień 10 grudnia 2015 r. Przełek liczy 356 mieszkańców. Jest to tendencja spadkowa – zjawisko występujące od kilku lat na terenie nie tylko miejscowości Przełek, ale także całej Gminy.

Źródło: Urząd Gminy Płońnica

Mieszkańcy wsi są dobrze zorganizowani. Problemy wsi rozwiązują wspólnymi siłami na forum zebrania wiejskich, a także poprzez konsultacje i współpracę z samorządem gminnym oraz Urzędem Gminy w Płońnicy. Organami Sołectwa są Zebranie Wiejskie – jako organ uchwałodawczy oraz Sołtys – jako organ wykonawczy. Działalność Sołtysa wspomaga Rada Sołecka. Sołtys, Rada Sołecka, a także Parafia pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego w Przeleku są głównymi organizatorami życia kulturalnego wsi. Poprzez organizowanie różnego typu imprez rekreacyjno-integracyjnych oraz obchodów lokalnych świąt, rozwijają zainteresowania społeczności w dziedzinie kultury, oświaty i sportu. Przełek to wieś, w której kultywowane są miejscowe tradycje. Pielęgnowane są zarówno tradycje związane ze świątami kościelnymi – Boże Ciało, odpust, jak również tradycje świeckie – dożynki, dni rodziny.

¹ Bystrzycki Piotr, *Działdowszczyzna w latach II Rzeczypospolitej*, Olsztyn 2000, s. 213

² *Działdowo z dziejów miasta.....*, s. 159

³ Bystrzycki Piotr, *Działdowszczyzna.....*, s. 188

⁴ *Księga adresowa Polski (wraz z W. M. Gdańskiem) dla handlu, przemysłu, rzemiosła i rolnictwa rok 1930, Annuaire de la Pologne (y compris la V. L. Dantzig)*, Warszawa 1930, s. 1184

1.4. Środowisko kulturowe

1.4.1. Zabytki

Głównym zabytkiem sołectwa jest znajdujący się w Przełęku Kościelnym (części wsi Przełęk) neogotycki kościół Przemienienia Pańskiego murowany z cegły. Zabytek nie znajduje się obecnie w *Rejestrze Zabytków Nieruchomych Województwa Warmińsko-Mazurskiego*, a jedynie w *Ewidencji Zabytków Nieruchomych nie wpisanych do Rejestru Zabytków Województwa Warmińsko-Mazurskiego*.

Fot. Rajmund Szczepański

Świątynia powstała w latach 1899 – 1901, a jej fundatorem był dziedzic wsi Przełęk – Rymer, ewangelik, który władał tą miejscowością do 1913 r. Warto wspomnieć, że kościół ten, подарowany katolikom, wznosił jako wotum wdzięczności Bogu za uzdrowienie żony.

Wyposażenie wnętrza uderza swą jednolitością stylową. Tak jak w architekturze zewnętrznej, tak i tutaj króluje neogotyck. Składa się nań ołtarz główny wykonany w **1900 r.** w poznańsko-warszawskiej firmie J. Szpetkowskiego. W ołtarzu głównym znajduje się otoczony szczególną czcią wiernych **obraz Przemienienia Pańskiego**. Przy nim widoczne są dziękczynne srebrne wota.

Łaskami słynący Obraz Przemienienia Pańskiego fot. B.Iwański

Kościół był filią parafii w Wielkim Łęcku. Proboszczem parafii w Wielkim Łęcku, który sprawował opiekę nad kościołem filialnym w Przełęku, był **ks. Władysław Mosiński**. Poświęcenie kościoła odbyło się w 11 sierpnia 1901 r., a dokonał tego aktu prawdopodobnie ówczesny ordynariusz diecezji chełmińskiej bp Augustyn Rosentreter. **W 1944 r.**, po śmierci ks. Władysław Mosińskiego duszpasterzami byli kolejno: **ks. Władysław Makowski**, **o. Sylwester Kończal** i **ks. Wiktor Lewandowski**.

W maju 1965 r. na rektora kościoła w Przełęku powołany został **ks. Józef Czartowski**. Jego zasługą była budowa nowej plebani w 1977 r. Również dzięki niemu, w miejscowości Gródki został wybudowany dom katechetyczny, z kaplicą Matki Bożej Różańcowej.

Dekretem z 15 marca 1978 r., biskup chełmiński **Bernard Czaplinski** erygował w Przełęku parafię Przemienienia Pańskiego. Pierwszym proboszczem został wspomniany już wyżej ks. Józef Czartowski. Po nim kolejnymi proboszczami byli: **ks. Roman Cieszyński**, **ks. Kazimierz Wierzbicki** i **ks. Kazimierz Śmigiecki**, a od 1999 r. jest nim **ks. Stanisław Zbigniew Szmichel**.

W roku 2001 parafia obchodziła jubileusz 100-lecia budowy kościoła. Z inicjatywy ks. proboszcza, kopia obrazu Jezusa Przemienionego nawiedzała wszystkie rodziny w parafii. Parafianie ufundowali srebrną aureolę, którą ozdobione zostało oblicze Chrystusa Przemienionego. Aktu tego dokonał biskup toruński w trakcie uroczystości Jubileuszowych w **dniach od 5 do 12 sierpnia 2001 r.**

Pan Jezus Przemieniony w srebrnej aureoli fot. Bogdan Iwański

1.4.2. Działalność kulturalna

Organizatorem życia i aktywności kulturalnej w całej gminie jest Gminny Ośrodek Kultury w Płońnicy, który prowadzi zajęcia świetlicowe, wokalne, recytatorskie i kabaretowe, jak również zajęcia z zakresu tańca, teatru i plastyki. Podstawowe zadania GOK to tworzenie, upowszechnianie i ochrona kultury oraz stymulowanie, rozwijanie i zaspakajanie zróżnicowanych potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych mieszkańców całej gminy (również osób starszych), a także prowadzenie i rozpowszechnianie promocji kultury lokalnej w kraju i za granicą.

Dzieci i młodzież z Przełęka chętnie uczestniczą w prowadzonych przez GOK zajęciach. Wiele spośród nich jest w stałym składzie grup kabaretowych, teatralnych i tanecznych.

Uzupełnieniem działalności kulturalnej GOK jest Gminna Biblioteka Publiczna w Płońnicy, mająca również swoją filię w Gródkach, z której korzystają mieszkańcy Przełęka.

Warmińsko – Mazurskie Dni Rodziny rok 2014 fot. Black Sheep

W okresie od 18.05.2009 r. do 15.09.2009 r. Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Płońnica zrealizowało projekt dofinansowany z Programu Integracji Społecznej polegający na prowadzeniu świetlicy wiejskiej w Przełęku. Dzięki wsparciu finansowemu w wysokości 20 000,00 złotych świetlica została wyposażona w stół bilardowy, boisko do siatkówki, meble i stoły. Zatrudniono wychowawcę świetlicy i trenera zajęć sportowych. Zajęciami świetlicowymi objęto 30-cioro dzieci z Przełęka w podziale na dwie grupy wiekowe: 7-15 lat i 15-21 lat. Oprócz cotygodniowych zajęć plastycznych i sportowych zorganizowano wyjazd do aquaparku do Ostródy, wyjazd do stadniny koni w Malinowie, festyn dla mieszkańców wsi, trzydniowy biwak nad jezioro do Lidzbarka.

1.5. Użytkowanie terenu i obszary chronione

Powierzchnia całej Gminy Płońnica wynosi 163,16 km². Sołectwo Przełęk zajmuje 11,66 km². Miejscowość otoczona jest gruntami rolnymi. Strukturę przestrzenną wsi w porównaniu ze sposobem zagospodarowania przestrzeni w całej gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura przestrzenna wsi (w ha powierzchni oraz rozkład procentowy)

Sposób zagospodarowania przestrzeni	Gmina Płońnica	Przełęk
Powierzchnia ogółem	16 315,95 ha (100%)	1 166,02 ha (100%)
Użytki rolne	12 015,5 ha (73,64%)	967,47 ha (82,97%)
Lasy i zadrzewienia	3 174,33 ha (19,46%)	97,84 ha (8,39%)
Tereny zabudowane	334,67 ha (2,05%)	24,39 ha (2,09%)
Wody powierzchniowe	127,9 ha (0,78%)	23,91 ha (2,05%)
Pozostałe (nieużytki, drogi, użytki kopalne)	663,55 ha (4,07%)	52,41 ha (4,5%)

Źródło: Starostwo Powiatowe w Działdowie, Wydział Geodezji

Ponad 80% obszaru Przełęka stanowią użytki rolne. Z ogólnej powierzchni sołectwa 11,66 km² tereny wykorzystywane dla celów rolniczych zajmują 9,67 km². Na uwagę zasługuje też prawie 9-procentowy udział lasów i zadrzewień w ogólnej powierzchni sołectwa.

W pobliżu dawnego Przełęka Dużego znajdują się dwa punkty występowania złóż perspektywicznych. Wytypowane obszary o pozytywnych wynikach badań poszukiwawczych są złożami piasku i żwiru.

W sołectwie występują tereny o funkcji mieszkaniowej, usługowej i gospodarczej. Dominują gospodarstwa rolne z typową zabudową gospodarczą, występuje także zabudowa usługowa.

Ze względu na rozproszenie poszczególnych części wsi trudno jednoznacznie zdefiniować, gdzie znajduje się centrum sołectwa. Na układ przestrzenny poszczególnych części sołectwa największy wpływ, oprócz przydatności gruntu pod zabudowę, wywarły: ukształtowanie terenu oraz trasa pobliskiej rzeki Wkry i okolicznych cieków wodnych (Przełek Mały oraz Przełek Kościelny), a także połączenia drogowe i lokalne (pozostała część Przełęka). Najbardziej zwartym typem zabudowy charakteryzuje się Przełek Kościelny, w którym dominantę przestrzenną stanowi zabytkowy kościół, a zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana jest po obu stronach drogi wiodącej do kościoła. Dość zwartą zabudowę ma także Przełek Mały, w którym dawniej znajdował się folwark. Pozostała zabudowa wsi zlokalizowana jest przy głównych drogach, tj. wzdłuż drogi Lidzbark – Działdowo oraz drogi Przełek – Jabłonowo – Niechłonin, i ma charakter zabudowy zagrodowej kolonijnej.

W pobliżu wsi znajdują się duże kompleksy leśne, również w obrębie sołectwa jest dużo obszarów zadrzewień (zieleń przydrożna, cmentarna). Okoliczne lasy to głównie lasy mieszane. Dominującym elementem górnego piętra lasów jest sosna z domieszką dębu, brzozy, świerku i osiki. W podszyciu występuje tu m. in. jałowiec, czeremcha, leszczyna, malina, jeżyna. Runo leśne jest stosunkowo ubogie gatunkowo. Na glebach piaszczystych przeważają mchy i porosty oraz wrzos, na glebach żyzniejszych występuje borówka czarna i borówka brusznica, rzadziej poziomka. Z grzybów jadalnych do najpospolitszych należą: borowiki, pieprznik jadalny, koźlaki, maślaki i gąski. Pobliskie lasy są ostoją wielu gatunków ptaków oraz ssaków łownych. Z większych zwierząt występują tu sarny, jelenie, dziki, zające, lisy. Gatunki ptaków zasiedlające te tereny to przede wszystkim puchacz, kania ruda i gołąb siniak. Z gatunków gadów należy wymienić jaszczurkę zwinkę, padalca i żmiję zygzakowatą.

Duża część wsi znajduje się w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków należącego do sieci Natura 2000 o nazwie Doliny Wkry i Mławki, którego celem jest ochrona populacji dziko występujących ptaków (na tym terenie głównie derkacza i błotniaka łąkowego). Obszar specjalnej ochrony ptaków Doliny Wkry i Mławki (kod obszaru PLB 140008), ustanowiony został Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. (Dz. U. Nr 179 z 2007 r., poz. 1275) zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Powierzchnia wyznaczonego obszaru wynosi ogółem 28 751,5 ha, z czego na terenie Gminy Płońsk znajduje się 2 711,2 ha, w okolicach wsi Jabłonowo, Przełek, Gródki, Gruszka.

1.6. Gospodarka

1.6.1. Bezrobocie

Województwo warmińsko-mazurskie znajduje się na pierwszym miejscu wśród regionów o najwyższym poziomie bezrobocia. Według stanu z końca października 2015 roku stopa bezrobocia dla województwa wynosiła 15,8 %, gdzie dla kraju wartość tego wskaźnika wynosiła 9,6 %.

W powiecie działdowskim stopa bezrobocia w październiku 2015 r. wyniosła 20,4 %¹.

1.6.2. Rolnictwo

Gmina Płońnica została sklasyfikowana przez Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach pod względem wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej jako obszar o średnio korzystnych warunkach do produkcji rolnej.

Wykorzystanie użytków rolnych w Przełęku w porównaniu z całą gminą przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2 Struktura użytków rolnych

	Gmina Płońnica	Przełek
Użytki rolne ogółem	12 015,5 ha	967,47 ha
Grunty orne	9 302,13 ha	663,12 ha
Sady	13,63 ha	1,78 ha
Łąki trwałe	1 846,39 ha	249,72 ha
Pastwiska	853,35 ha	52,85 ha

Źródło: Starostwo Powiatowe w Działdowie, Wydział Geodezji

W Przełęku w strukturze gruntów ornych wg klasyfikacji bonitacyjnej występują następujące gleby:

Tabela 3. Struktura gruntów ornych

Klasa bonitacyjna gleby	Powierzchnia	Udział procentowy
gleby klasy III b	17,57 ha	2,65%
gleby klasy IV a	324,18 ha	48,89%
gleby klasy IV b	190,58 ha	28,74%
gleby klasy V	109,77 ha	16,55%
gleby klasy VI	21,02 ha	3,17%

¹ Na podstawie danych statystycznych ze strony internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie

Źródło: Starostwo Powiatowe w Działdowie, Wydział Geodezji

Na terenie Przełęka nie występują w ogóle grunty I i II klasy bonitacyjnej, przeważają grunty średniej jakości, należące do klasy IV a i b, które stanowią łącznie ponad 75% gruntów ornych. Region glebowo-rolniczy Przełęka należy do kompleksu żytniego bardzo dobrego i pszennego dobrego. Obszary te predysponowane są więc do rozwoju gospodarki rolnej w kierunku żytnio-ziemniaczanym, a także pszenno-żytnim. W okolicach dawnego Przełęka Dużego występują również gleby kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego.

W Przełęku jest ponad 136 gospodarstw rolnych, zróżnicowanych pod względem wielkości. Jedyne 2 gospodarstwa mają powierzchnię powyżej 50 ha. Gospodarstwa rolne zajmują się przede wszystkim produkcją roślinną, hodowlą trzody chlewnej i bydła mlecznego. Znaczący udział w produkcji roślinnej mają uprawy o mniejszych wymaganiach glebowo-wodnych: żyto, mieszanki zbożowe, pszenżyto, kukurydza i ziemniaki. Bezpośredni wpływ na rodzaj upraw oprócz jakości gleb ma produkcja zwierzęca prowadzona na terenie sołectwa. Część uzyskanych plonów wykorzystywana jest jako pasze.

Tabela 45. Struktura gospodarstw rolnych na terenie sołectwa Przeleń

Powierzchnia	Liczba gospodarstw
do 2 ha	77
2-5 ha	11
5-7 ha	1
7-10 ha	9
10-15 ha	8
15-20 ha	13
powyżej 20 ha	14

Źródło: Urząd Gminy Płońnica

1.6.3. Przedsiębiorstwa

Według danych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na terenie Przełęka działalność gospodarczą zarejestrowało ogółem 8 podmiotów. W tej liczbie nie są uwzględnione podmioty dokonujące Rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz te, które zarejestrowane są w innej miejscowości, a na terenie sołectwa prowadzą działalność gospodarczą.

Podmioty gospodarcze zarejestrowane na terenie Przełęka na dzień 10 grudnia 2015 r. to:

1. Black Sheep Bartosz Iwański

Przedsiębiorca: Bartosz Iwański

2. Gospodarstwo Rolne Zbigniew Szatkowski

Przedsiębiorca: Zbigniew Szatkowski

3. Jakub Nizgorski - Usługi Wykończeniowe

Przedsiębiorca: Jakub Nizgorski

4. Jarosław Łopacki - Naprawa sprzętu rolniczego, handel niniejszym sprzętem

Przedsiębiorca: Jarosław Łopacki

5. Leszek Kutny - Produkcja akcesorii rolniczych "PALEX"

Przedsiębiorca: Leszek Kutny

6. Małgorzata Rogalska

Przedsiębiorca: Małgorzata Rogalska

7. URSZULA REHMUS - "JAN RENTAL"

Przedsiębiorca: URSZULA REHMUS

8. Władysław Stempka, Handel Obwoźny

Przedsiębiorca: Władysław Stempka

1.7. Infrastruktura techniczna

1.7.1. Wodociągi i zaopatrzenie w wodę

Sołectwo jest w 94% zwodociągowane siecią wodociągową rozdzielczą z ujęcia wody w Wielkim Łęcku. Ujęcie to obsługuje 4 miejscowości: Wielki Łęck, Przełęk, Mały Łęck, Turza Mała i składa się z 2 studni głębinowych o parametrach:

St nr I Q= 65 m³/h, głębokość: 57 m, rok wykonania: 1975

St nr II Q= 130 m³/h, głębokość: 74 m, rok wykonania: 1987

(gdzie Q oznacza wydajność danej studni)

Całą siecią wodociągową na terenie gminy zarządza Gmina Płońnica. Na na terenie sołectwa Przełęk podłączonych jest 80 budynków mieszkalnych. Długość sieci wodociągowej wynosi 11,5 km, a długość przyłączy – 2,7 km.

1.7.2. Kanalizacja i gospodarka ściekowa

Uprawa roli i hodowla zwierząt jest poważnym źródłem zanieczyszczeń środowiska. Z tego względu należy podjąć zdecydowane działania w kierunku uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej. Na terenie sołectwa nie ma sieci kanalizacyjnej. Nieczystości płynne gromadzone są w prywatnych bezodpływowych zbiornikach, odbierane są z gospodarstw wozami asenizacyjnymi i wywożone do oczyszczalni ścieków w Płońnicy. Jednak w dalszym ciągu duża ich część trafia na pola bez żadnego przetworzenia, co przyczynia się do skażenia wód i gleb. Przy wsparciu finansowym gminy możliwa jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, jednak do chwili obecnej w Przełęku powstała tylko jedna taka oczyszczalnia. Budowa kanalizacji sanitarnej zaplanowana jest na przyszłe lata.

1.7.3. Gospodarka odpadami stałymi

Odpady stałe są odbierane z gospodarstw domowych przez koncesjonowane firmy. We wsi został wdrożony system segregacji odpadów komunalnych.

1.7.4. Gazyfikacja – zaopatrzenie w gaz

Miejscowość Przełęk nie posiada sieci gazowej. Zaopatrzenie mieszkańców w gaz odbywa się poprzez instalację gazowych butli przenośnych. Na obecnym etapie gaz płynny w butlach dostępny jest bez żadnych ograniczeń.

1.7.5. Telefonizacja i Internet

W Przełęku istnieje dość sprawny system telekomunikacyjny. Istniejąca sieć telefonii przewodowej zapewnia sprawną realizację połączeń telefonicznych, faksowych i internetowych.

Wszystkie gospodarstwa domowe, które wyraziły taką wolę, są podłączone do sieci telefonicznej. Nie ma dostępu do informacji na temat liczby abonentów telefonicznych. Ze względu na powszechną dostępność usług telefonii komórkowej, można szacować, że niemal 100% mieszkańców ma dostęp do telefonów komórkowych. W Przełęku istnieje możliwość korzystania z szerokopasmowego dostępu do Internetu drogą radiową.

1.7.6. Drogownictwo i komunikacja

Przez Przełęk przebiega droga wojewódzka nr 544 relacji Brodnica – Lidzbark Welski – Działdowo – Mława – Przasnysz, o długości na terenie gminy 10,2 km oraz droga powiatowa nr 1304N Przełęk – Niechłonin – (Kuczbork)

Mieszkańcy sołectwa korzystają z linii PKS: Działdowo – Lidzbark, Działdowo – Żuromin, Działdowo – Płock, Olsztyn – Żuromin.

Droga wojewódzka nr 544 została na całej swojej długości zmodernizowana w latach 2014-2015. Dzięki temu także w Przełęku powstała nowa infrastruktura tej drogi: nowa nawierzchnia jezdni wraz z podbudową oznakowaniem pionowym i poziomym, zatoki autobusowe, wyspy dzielące na jezdniach, bariery ochronne w miejscach newralgicznych dla bezpieczeństwa pieszych, ciąg pieszy odseparowany od jezdni pasem zieleni, oświetlenie uliczne.

Zmodernizowana droga wojewódzka nr 544 fot. Urząd Gminy w Płońnicy

1.7.7. Sytuacja mieszkaniowa

Obecnie na terenie sołectwa znajduje się łącznie 81 budynków mieszkalnych. Budynki mieszkalne to przede wszystkim domy jednorodzinne.

1.7.8. Elektryfikacja i oświetlenie dróg

Gmina Płońnica posiada dobre wyposażenie w sieć elektryczną o wymaganym standardzie. W zakresie dostaw energii elektrycznej gminę obsługuje holding elektroenergetyczny ENERGA S.A. Oddział w Gdańsku. ENERGA w pełni pokrywa istniejące ogólne zapotrzebowanie na energię elektryczną oraz zapewnia niezbędną rezerwę.

1.8. Infrastruktura społeczna

1.8.1. Placówki oświatowe i infrastruktura sportowa

We wsi Przełęk nie funkcjonuje obecnie żadna placówka oświatowa. Do 31 sierpnia 2006 istniała Szkoła Filialna w Przełęku, którą zlikwidowano Uchwałą Nr XXIV/20/2006 Rady Gminy w Płońnicy z dnia 27 kwietnia 2006 roku w sprawie likwidacji Szkoły Filialnej w miejscowości Przełęk. Uczniom zlikwidowanej szkoły filialnej zapewniono możliwość nauki w klasach I-VI w Szkole Podstawowej w Gródkach. Kształcenie młodzieży na poziomie gimnazjalnym odbywa się w Publicznym Gimnazjum w Gródkach. Do powyższych placówek dowóz dzieci i młodzieży zapewnia Urząd Gminy w Płońnicy.

1.8.2. Ochrona zdrowia

Mieszkańcy korzystają z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „SANOMED” w Płońnicy oraz z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „ESKULAP” w Lidzbarku – Przychodnia nr 4 w Niechłoninie, a opiekę specjalistyczną całodobową zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Działdowie. Dostępna jest również apteka w Płońnicy.

Stan zdrowia mieszkańców gminy (w tym Przełęka) nie odbiega od średniej w województwie warmińsko – mazurskim. Do najczęstszych schorzeń należą choroby układu krążenia, choroby układu oddechowego, cukrzyca, wady postawy (dzieci i młodzież), zwyrodnienia stawów i kręgosłupa (dorośli), choroby reumatyczne, nadciśnienie, alkoholizm, choroby nowotworowe. Przyczyny powyższego stanu rzeczy są różne, a wśród nich niewłaściwe nawyki żywieniowe, brak profilaktyki i wczesnego wykrywania chorób, a także niedostateczna aktywność fizyczno-ruchowa ludności. Bardzo ważnym problemem jest również ochrona zdrowia rolników i domowników pracujących w gospodarstwach rolnych, z uwagi na fakt, że gmina Płońnica jest gminą typowo rolniczą.

Zdarzeniami najczęściej powodującymi wypadki są:

- upadek osób,
- uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta,
- zetknięcie się z ostrymi narzędziami rolniczymi lub innymi ostrymi przedmiotami,
- upadek przedmiotów,
- inne zdarzenia.

W tej sytuacji ważną i celową sprawą staje się zwrócenie rolnikom uwagi na zagrożenia w gospodarstwach rolnych i podkreślenie wagi problemów związanych z ochroną ich życia i zdrowia. Główny nacisk w profilaktyce zdrowotnej dzieci i młodzieży kładzie się na szczepienia ochronne, przeprowadzanie pogadanek z dziećmi i młodzieżą z różnych grup wiekowych, a także propagowanie zdrowego trybu życia.

1.8.3. Ochrona przeciwpożarowa

Nad bezpieczeństwem mieszkańców sołectwa czuwają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej z sąsiednich wsi (Gródki, Wielki Łęck) i Państwowej Straży Pożarnej w Działdowie.

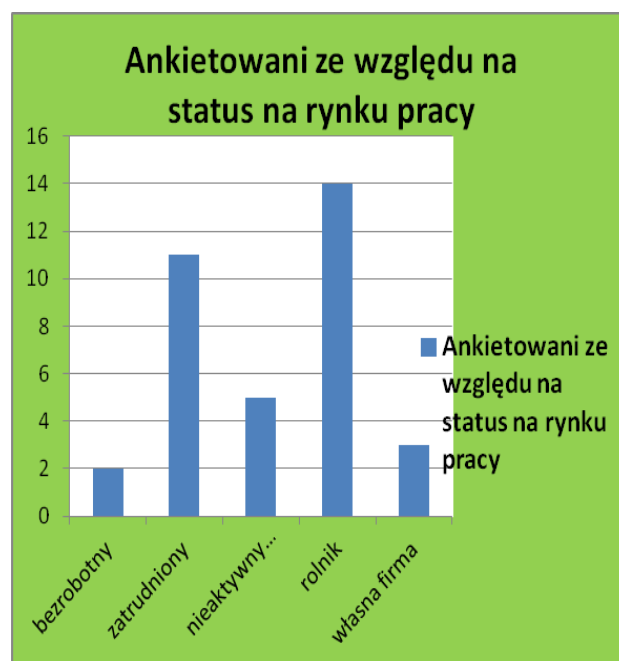
2. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Plan Odnowy Miejscowości opracowany w 2009 roku został poddany konsultacjom społecznym w okresie od 07.12.2015 r. do 15.12.2015 r. Konsultacje społeczne polegały na przeprowadzeniu badania ankietowego wśród mieszkańców wsi Przełęk. Ankiety zostały w formie papierowej rozpropagowane wśród mieszkańców, ponadto mieszkańcy mieli możliwość

wypełnienia ankiety on-line zamieszczonej na stronie www.plosnica.pl. Wyniki z badania ankietowego zostały przedstawione na zebraniu wiejskim w dniu 17.12.2015 r. Po przedyskutowaniu nakreślonych kierunków rozwoju oraz ostatecznej ich modyfikacji, został przez Zebranie Wiejskie uchwalony zaktualizowany Plan Odnowy Miejscowości na lata 2015 – 2025.

Przeprowadzone konsultacje umożliwiły weryfikację stopnia zaawansowania dotychczasowych zadań mających na celu rozwój wsi oraz wyznaczenie nowych kierunków działania wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb. W badaniu ankietowym wzięło udział 37 mieszkańców sołectwa Przełęk tj. 10% mieszkańców co można uznać za grupę reprezentatywną.

Charakterystyka mieszkańców, którzy wypowiedzieli się na temat swojej wsi

3. OCENA STANU REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

W okresie od 07.12.2015 r. do 15.12.2015 r. mieszkańcy Przełęka mieli możliwość wypowiedzi w badaniu ankietowym przeprowadzonym przez Urząd Gminy w Płońnicy na temat zrealizowanych zadań ujętych w Planie Odnowy Miejscowości w roku 2009

Tabela 5 ocena stanu realizacji POM.

Zadania do realizacji określone w Planie Odnowy Miejscowości Przełęk	Ocena mieszkańców Przełęka		
	TAK	NIE	CZĘŚCIOWO
Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Przełęku	27	3	7
Budowa chodnika oraz urządzenie skweru przy kościele w Przełęku Kościelnym	30	2	5
Poprawa estetyki wsi	5	17	15
Budowa placu zabaw dla dzieci	0	34	3
Modernizacja drogi gminnej nr 186029N (Przełęk Kościelny – Gródki)	1	33	3
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przykanalikami i przepompowniami w Przełęku oraz połączenie z kanalizacją w Wielkim Łęcku	0	37	0

Mieszkańcy wskazali jednoznacznie, na zrealizowanie zadania polegającego na budowie chodnika oraz urządzeniu skweru przy kościele w Przełęku. Zadanie to zostało zrealizowane w roku 2010 przez Gminę Płońnica. Gmina na tę inwestycję pozyskała dofinansowanie ze środków UE w wysokości 59 244,00 zł w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 -2013. Wartość całej inwestycji wyniosła 93 076,51 zł. W efekcie na drodze gminnej nr 186028N w Przełęku Kościelnym powstała infrastruktura drogowa: chodnik o długości 483,60 m o szerokości 1,50 m z kostki betonowej grubości 6 cm na podsypce piaskowej grubości 5 cm i podbudowie z pospółki grubości 15 cm. Przy kościele urządzony został skwer i parking o powierzchni 232 m², na podsypce cementowo-piaskowej i podbudowie z betonu. Od strony ogrodzenia Kościoła urządzono trawnik o powierzchni 120 m². Na trawniku ustawiono 3 ławki parkowe. Ustawiono też poręcz ochronne o łącznej długości 35m by uniemożliwić wchodzenie zwierząt gospodarskich na teren skweru.

Budowa chodnika oraz urządzenie skweru przy Kościele w Przełęku fot. Urząd Gminy w Płońnicy

Kolejnym zadaniem, które zostało uznane za zrealizowane częściowo jest remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Przełęku. Zadanie to realizowane było sukcesywnie na przestrzeni lat 2011 -2015 i stanowiło główny przedmiot działań sfinansowanych z Funduszu Sołeckiego przyznawanego z Budżetu Gminy Płońnica na wniosek mieszkańców Przełęka, począwszy od roku 2010. W okresie 2010-2015 były realizowane inwestycje polegające na remoncie świetlicy i jej wyposażeniu.

W efekcie zrealizowanych zadań została wymieniona kostka brukowa wokół budynku świetlicy, wykonano docieplenie i elewację budynku, wymieniono dach, wyremontowano salę, urządzono kuchnię i łazienkę, na korytarzu została ułożona posadzka z płytek.

Zadanie polegające na modernizacji drogi gminnej 186029 N (Przełek Kościelny – Gródki) można uznać za rozpoczęte. W roku 2015 fundusz sołecki został w części przeznaczony na opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej tej inwestycji. Na bazie przygotowanej dokumentacji został złożony przez Gminę Płońnica wniosek o dofinansowanie zadania w ramach Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej. Na etapie uchwalania aktualizacji planu inwestycja znalazła się na 14 miejscu na liście rankingowej, co plasuje Gminę Płońnica do otrzymania środków na realizację przedmiotowej inwestycji. Zadanie to zostało ujęte w projekcie budżetu Gminy Płońnica do realizacji w roku 2016.

Budynek świetlicy wiejskiej w Przełęku zmodernizowany w latach 2011 -2015 fot. Urząd Gminy w Płośnicy

Wśród zadań wskazanych do realizacji w Planie Odnowy Miejscowości z roku 2009 są takie, które nie zostały podjęte tj. budowa kanalizacji sanitarnej, budowa placu zabaw.

W przeprowadzonych konsultacjach społecznych pytanie o konieczność realizacji tych zadań zostało postawione mieszkańcom Przełęka. Mieszkańcy wskazali te zadania jako konieczne do realizacji i są to zadania priorytetowe.

4. DIAGNOZA PROBLEMÓW

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Mieszkańcy Przełęka jako główny problem wskazali zły stan infrastruktury drogowej i jest to najważniejszy problem utrudniający życie mieszkańcom. Wizja lokalna przeprowadzona w terenie potwierdza istnienie tych problemów. Dotyczy to szczególnie nawierzchni dróg gminnych gruntowych, które w przypadku terenu typowo rolniczego jakim jest Przełęk, stanowią drogi

dojazdowe do pól. Zły stan dróg powoduje znaczne utrudnienia dla rolników oraz straty w postaci szybszego zużywania się sprzętów rolniczych, poruszających się po złej infrastrukturze drogowej. Innym problemem związanym z infrastrukturą drogową jest brak chodników i ścieżek rowerowych. Układ komunikacyjny w jakim funkcjonuje wieś Przełęk z przebiegającymi drogami o dużym natężeniu ruchu: drogą wojewódzką nr 544 oraz drogą powiatową bez chodników i ścieżek rowerowych stanowi źródło zagrożenia dla bezpieczeństwa mieszkańców. Długość terenu rozproszonej zabudowy Przełęka wzdłuż drogi wojewódzkiej oraz brak terenów gminnych umożliwiających budowę chodników i ścieżek rowerowych w miejscach newralgicznych dla poprawy bezpieczeństwa drogowego mieszkańców to dodatkowe utrudnienia. Stanowią one barierę do podjęcia realizacji zadań zmierzających do rozwiązania problemów związanych z rozbudową chodników i ścieżek rowerowych we wsi.

Droga gminna 186028N i droga gminna 186029 N Przełęk – Kościelny- Gródki fot. Urząd Gminy w Płońnicy

Zły stan drogi dojazdowej na łąki i pola (Przełęk Duży – Przełęk Mały)

Kolejnym czołowym problemem jest brak wystarczającej infrastruktury komunalnej – kanalizacji, sieci gazowej. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej to zadanie, które niestety zostanie zaplanowane do realizacji w ostatniej fazie 10 letniej perspektywy rozwoju wsi Przełęk. Problem skanalizowania jest to problem dominujący w całej gminie. W ostatnich pięciu latach udało się w tym zakresie w gminie wybudować sieć kanalizacji sanitarnej w pięciu wsiach: Turzy Małej, Małym Łęcku, Skurpiu i Rutkowicach. Częściowo też wybudowana została kanalizacja sanitarna w Gródkach. W obecnych planach Gminy Płońnica na najbliższe lata do realizacji zostały przygotowane inwestycje: dokończenie kanalizacji w Gródkach oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Wielkim Łęcku, a następnie w Niechłoninie. Alternatywą dla rozwiązania tego problemu może być budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, co ze względu na rozproszoną zabudowę wsi jest uzasadnione.

Mieszkańcy wskazali także na inne problemy zakłócające rozwój wsi, dotyczące sfery społecznej, gdzie wskazali przede wszystkim na wciąż małą aktywność mieszkańców w podejmowaniu działań na rzecz swojej wsi oraz brak oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży.

5. OCENA SYTUACJI ROZWOJOWEJ SOŁECTWA– ANALIZA SWOT

Analiza mocnych i słabych stron miejscowości oraz jej szans i zagrożeń zakłada, że mocne i słabe strony stanowią potencjał miejscowości, a szanse i zagrożenia to uwarunkowania zewnętrzne, które mają bądź mogą mieć znaczący wpływ na rozwój miejscowości. Mocne strony i szanse stanowią pozytywne czynniki rozwoju, a słabe strony i zagrożenia to czynniki, zjawiska i procesy negatywne.

Przedmiotowa analiza SWOT tworzy podstawę dla określenia kierunków rozwoju miejscowości.

Tabela 6. Analiza SWOT miejscowości Przełęk

Mocne strony	Słabe strony
<p>1. Środowisko przyrodnicze</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ atrakcyjne krajobrazowo otoczenie (potencjał turystyczny) – bliskość rzeki Wkry, lasów, dużo terenów zielonych i zadrzewień ➤ czyste powietrze ➤ w większości obszar NATURA 2000 <p>2. Sytuacja ekonomiczna, infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ położenie przy drodze wojewódzkiej nr 544 ➤ dostępność komunikacyjna wsi (częste połączenia PKS z Działdowem i Lidzbarkiem, a także bardziej odległymi miastami) ➤ dość dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, energetyczna, telekomunikacyjna ➤ dość dobra struktura agrarna gospodarstw ➤ znaczne zasoby siły roboczej <p>3. Sytuacja społeczna, kulturowa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dobry poziom wykształcenia mieszkańców, przedsiębiorczość ➤ ciekawa historia wsi sięgająca średniowiecza ➤ bogactwo kulturowe (kultywowane miejscowe tradycje, obiekty zabytkowe) 	<p>1. Środowisko przyrodnicze</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ śladowe złoża surowców mineralnych (piaski i żwiry) ➤ słabe gleby <p>2. Sytuacja ekonomiczna, infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ niski budżet gminy ➤ peryferyjne położenie w stosunku do dróg krajowych ➤ wysoki poziom bezrobocia, brak miejsc pracy ➤ zbyt mała ilość podmiotów gospodarczych z sektora pozarolniczego ➤ brak sieci kanalizacyjnej oraz sieci gazowej na terenie wsi ➤ zły stan techniczny dróg, brak chodników, nieutwardzone niektóre drogi we wsi ➤ brak ogólnie dostępnych terenów rekreacyjnych, obiektów sportowych i placów zabaw <p>3. Sytuacja społeczna, kulturowa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ niska skłonność do integracji części społeczności ➤ niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu ➤ zły stan budynków użyteczności publicznej

Szanse	Zagrożenia
<p>1. Środowisko przyrodnicze</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wykorzystanie funduszy europejskich na inwestycje wodno-ściekowe ➤ wykorzystanie warunków naturalnych i tradycji do prowadzenia agroturystyki (np. wczasy w siodle) ➤ wykorzystanie naturalnych zasobów oraz mody na ekologicznie zdrową żywność (prowadzenie ekologicznych gospodarstw nastawionych na produkcję zdrowej żywności wysokiej jakości) <p>2. Sytuacja ekonomiczna, infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich, ze strony rządu i władz wojewódzkich ➤ polityka państwa odnośnie wspierania MSP (małych i średnich przedsiębiorstw) ➤ zwiększenie samozatrudnienia ➤ zwiększanie się dostępności do kapitałów i środków pomocowych (w tym na infrastrukturę), pochodzących z Unii Europejskiej <p>➤ istniejący fundusz sołecki</p> <p>3. Sytuacja społeczna, kulturowa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wykorzystanie możliwości otrzymania dotacji ze środków zewnętrznych na odnowę wsi ➤ budowa ogólnie dostępnych obiektów sportowych i placów zabaw ➤ zagospodarowanie dostępnych terenów na cele rekreacyjne ➤ wspieranie działalności kulturalnej i integracyjnej ➤ wspieranie i rozwój inicjatyw oraz wydarzeń kulturalnych, związanych z miejscowymi tradycjami ➤ dynamiczny rozwój budownictwa mieszkaniowego 	<p>1. Środowisko przyrodnicze</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ skażenie wód i gleb poprzez zbyt intensywne nawożenie oraz poprzez wywożenie nieczystości płynnych na pola bez uprzedniego ich przetworzenia ➤ niemożność korzystania z funduszy na inwestycje z zakresu ochrony środowiska ze względu na niewystarczający wkład własny lub trudności w zapewnieniu 100% finansowania przed refundacją kosztów <p>2. Sytuacja ekonomiczna, infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ utrzymywanie się wysokiego poziomu bezrobocia ➤ brak stabilnej polityki rządu wspierającej sektor MSP ➤ brak zainteresowania firm zewnętrznych tworzeniem miejsc pracy w miejscowości ➤ niewystarczające fundusze na realizację inwestycji infrastrukturalnych i programów rozwojowych ➤ utrudnienia inwestycyjne powodowane obszarem NATURA 2000 <p>3. Sytuacja społeczna, kulturowa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ brak możliwości finansowych na właściwe zagospodarowanie terenów i obiektów ważnych dla wizerunku miejscowości i funkcjonowania jej społeczności ➤ postępujący proces starzenia się społeczeństwa, nasilające się procesy migracyjne powodujące odpływ młodych, wykształconych ludzi ➤ niepowodzenie programów aktywizacyjnych ➤ pogłębianie się niekorzystnych postaw społecznych i szersze dziedziczenie biedy ➤ postępujące ubożenie ludności wiejskiej

Źródło: Dane ze spotkań roboczych przedstawicieli wsi z przedstawicielami Urzędu Gminy

6. WIZJA ROZWOJU – PRZEŁĘK ZA KILKA LAT

Wieś Przełęk za kilka lat ma być stale rozwijającą się, dobrze funkcjonującą, aktywną i estetyczną wsią, która będzie atrakcyjnym miejscem nie tylko dla jej mieszkańców, ale także dla osób przyjezdnych.

Tabela 7 Wizja stanu docelowego Przełęka

Wyszczególnienie	Opis
Co ma ją wyróżniać?	Rozwój usług turystycznych, z wykorzystaniem atrakcyjnych terenów i tradycji. Dobre wyposażenie w infrastrukturę techniczną, powszechna dbałość o zachowanie nieskażonego środowiska oraz o estetykę wsi.
Jakie ma pełnić funkcje?	Rozwinięty ma być sektor gospodarstw rolnych, produkcyjno-usługowy oraz działalność pozarolnicza, a także funkcja mieszkaniowa.
Kim mają być mieszkańcy?	Gospodarną, przedsiębiorczą, dobrze wykształconą, zintegrowaną społecznością, biorącą czynny udział w życiu wsi i gminy.
Co ma dać utrzymanie?	Praca w miejscu i poza miejscem zamieszkania, rolnictwo oraz w większym stopniu niż obecnie miejscowa działalność gospodarcza i zakłady produkcyjne o niskiej uciążliwości dla środowiska.
W jaki sposób zorganizowana ma być wieś i mieszkańcy?	Rada Sołecka, nowo powstające organizacje pozarządowe, organizacje kulturalne. Konieczna jest większa integracja wewnętrzna, współpraca i zaangażowanie mieszkańców, w tym również młodzieży, w prace i działalność na rzecz wsi.
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Problemy wsi mają być rozwiązywane wspólnie na forum zebrania wiejskich, podczas okresowych spotkań z władzami gminy, przy wsparciu istniejących, a w przyszłości również nowo powstałych organizacji pozarządowych. Niezbędne jest zwiększenie przepływu informacji między mieszkańcami.
Jak ma wyglądać wieś?	Atrakcyjnie i estetycznie, z wysokim poziomem czystości i ładu przestrzennego, z zagospodarowanymi terenami zieleni i placami, nowymi chodnikami i zadbanymi ulicami. Niezbędne jest powstanie obiektów rekreacyjnych i sportowych.
Jakie obyczaje i tradycje mają być pielęgnowane i rozwijane?	Dotychczas obchodzone uroczystości, m. in. Odpust parafialny, Dożynki, festyny. Wspierane będą różnego rodzaju inicjatywy na rzecz zwiększenia oferty kulturalnej (np.: organizowanie koncertów i spotkań z animatorami życia kulturalnego, zabaw tanecznych, pikników rodzinnych).
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Obejścia mają być czyste i estetyczne. Wskazane jest pobudzenie mieszkańców do dbania o estetyczny wygląd posesji, np. poprzez organizowanie konkursów.
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Korzystniejszy niż obecnie – przyłączenie gospodarstw do sieci kanalizacyjnej i jeszcze lepsza gospodarka odpadami stałymi.
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Poprawa warunków komunikacji publicznej, zwiększenie częstotliwości połączeń do siedziby władz gminnych i do najbliższych miast (linie PKS lub linie prywatne).
Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	Budowa obiektów rekreacyjnych (np. placu zabaw, urządzenie terenów sprzyjających integracji mieszkańców), organizowanie spotkań, imprez kulturalnych i zabaw integracyjnych.

Źródło: Dane ze spotkań roboczych przedstawicieli wsi z przedstawicielami Urzędu Gminy

7. KIERUNKI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI PRZEŁĘK

Dla miejscowości Przełęk zostały określone następujące priorytetowe kierunki rozwoju:

- **Rozwój infrastruktury technicznej**
- **Rozwój infrastruktury społecznej oraz wzrost atrakcyjności życia społeczno-kulturalnego wsi**

Uzasadnienie wyboru:

Przyjęte kierunki rozwoju kładą główny nacisk na atrakcyjność Przełęka jako miejsca życia, tj. miejsca pracy, zamieszkania, wypoczynku itd., nie tylko dla mieszkańców, ale także dla osób przyjezdnych. Kierunki rozwoju nakreślone w 2015 nadal pokrywają się z kierunkami rozwoju z roku 2009.

Rozwój infrastruktury technicznej

Aby poprawić konkurencyjność wsi i stworzyć szanse na rozwój miejscowości należy zapewnić możliwie najszerszy zakres korzystania z mediów zaliczanych do infrastruktury technicznej. Pełna infrastruktura techniczna oznacza możliwość podłączenia do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, energetycznej, telekomunikacyjnej, jak również oznacza gęstą sieć dróg o dobrej jakości. Pod pojęciem infrastruktury technicznej kryje się także kompleksowe rozwiązanie kwestii odpadów stałych (odbiór, segregacja, utylizacja), czy też dostęp do sieci internetowej.

Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna w Przełęku jest warunkiem wzrostu potencjału rozwojowego wsi. W związku z nieopłacalnością konwencjonalnego rolnictwa należy podejmować działania prowadzące do rozwoju gospodarstw specjalizujących się w produkcji zdrowej żywności wysokiej jakości, a także działania w kierunku rozwoju działalności nierolniczej. Kluczowym warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej jest możliwość podłączenia do wspomnianych mediów. Pełne wyposażenie sołectwa w infrastrukturę techniczną to obecnie jeden z podstawowych wymogów cywilizacyjnych, warunkujących rozwój wsi.

Należy podkreślić również, że obecnie inwestycje w dziedzinie infrastruktury technicznej przyczyniają się do poprawy stanu środowiska naturalnego, co oznacza rozwój w bardziej przyjaznym i zdrowym otoczeniu – ma to oczywisty wpływ na zwiększenie atrakcyjności danego terenu dla obecnych i przyszłych mieszkańców sołectwa.

Najbardziej pożądane inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej obejmują następujące przedsięwzięcia:

- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz połączenie z kanalizacją w Wielkim Łęcku
- budowa ścieżek rowerowych
- przebudowa i remont dróg lokalnych

Rozwój infrastruktury społecznej oraz wzrost atrakcyjności życia społeczno-kulturalnego wsi

Bardzo ważnym elementem funkcjonowania lokalnej społeczności jest możliwość zaspokajania swoich potrzeb związanych nie tylko z gospodarstwem domowym, ale i kulturą, nauką, sportem, rekreacją oraz życiem społecznym. Szczególnie duży nacisk należy w tym przypadku położyć na rozwój najmłodszych mieszkańców wsi. Jednak w związku z postępującymi procesami starzenia się społeczeństwa, a także w związku z dość dużym udziałem emerytów i rencistów w strukturze demograficznej wsi, należy pamiętać również o potrzebach społecznych tej części społeczności. Wskazaniem kierunkiem w zakresie wzrostu atrakcyjności życia społeczno-

kulturalnego wsi jest aktywizacja wszystkich jej mieszkańców, stwarzanie im szans rozwoju, m.in. poprzez poprawę warunków działalności kulturalnej, zwiększanie oferty spędzania wolnego czasu, umożliwienie mieszkańcom uprawianie sportu i aktywności fizycznej w różnych formach, zapewnienie młodszym mieszkańcom możliwości różnorodnych aktywności, organizowanie imprez integracyjnych i kół zainteresowań. Wymienione działania przyczynią się do wzrostu poczucia tożsamości mieszkańców Przelęka z miejscem ich zamieszkania.

Działania, mające na celu wzrost atrakcyjności życia społeczno-kulturalnego wsi i rozwój infrastruktury społecznej to:

- dalszy remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej
- poprawa estetyki wsi
- budowa placu zabaw dla dzieci wraz z urządzeniami siłowni zewnętrznej dla dorosłych
- spotkania integracyjne mieszkańców

8. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJACYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ

W ramach obranych kierunków rozwoju miejscowości, na podstawie protokołów z zebrań wiejskich, danych ze spotkań roboczych przedstawicieli wsi z pracownikami Urzędu Gminy oraz na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego zostały wybrane do realizacji w ciągu najbliższych kilku lat następujące zadania inwestycyjne oraz przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną:

Remont, modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Przelęku

Budynek po byłej szkole podstawowej w Przelęku jest zabytkiem z okresu międzywojennego, murowanym z cegły ceramicznej i kamienia ciosanego, o dachu dwuspadowym. Obiekt jest charakterystyczny dla tradycji budownictwa w tym regionie. Budynek w większości użytkowany jest na cele mieszkaniowe, jednak część budynku (2 sale) została przeznaczona na cele publiczne. W jednej z sal odbywają się co roku zebrania wiejskie.

Świetlica jest częściowo wyposażona, znajdują się w niej stół bilardowy, stół do tenisa, stół do gry w „piłkarzyki”. W roku 2009 oprócz tego wyposażenia zostały zakupione 2 stoły oraz 20 krzeseł. Niezbędne jest wyposażenie świetlicy w brakujące meble (regaly, biurka), sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu oraz w książki, gry planszowe i materiały dydaktyczne

Dzięki inwestycjom zrealizowanym w latach 2009-2015 w chwili obecnej budynek jest ładnie odnowiony, docieplony oraz wymienione zostało pokrycie dachowe. Świetlica wiejska tworzy przed mieszkańcami wsi szereg nowych możliwości różnego typu inicjatyw, które bezpośrednio przyczynią się do wzrostu tożsamości społeczeństwa z miejscem zamieszkania i stopnia integracji mieszkańców wokół działania na rzecz własnego środowiska. Tego typu przedsięwzięcia wyzwalają nie tylko społeczną energię, ale także zaspokajają w dużej części społeczno-kulturalne potrzeby mieszkańców. Dlatego też zadanie zostało zaplanowane do realizacji w kolejnych latach. Ujęta tu została oprócz dalszych prac remontowych i dalszego doposażania, inwestycja gminna: termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, gdzie świetlica wiejska w Przelęku została ujęta jako jeden z obiektów do wymiany ogrzewania piecowego na alternatywne zmniejszające wydzielanie CO₂ do atmosfery.

Poprawa estetyki wsi

Mieszkańcy Przelęka przykładają dużą wagę do otoczenia, w którym mieszkają. Już dziś można zauważyć, że większość mieszkańców dba o swoje obejścia, utrzymuje w nich porządek, sadzi kwiaty i umieszcza ozdoby. Mieszkańcy chcą, aby ich wieś była jeszcze ładniejsza, żeby nie było w niej rozsypanych śmieci, nieuporządkowanych terenów zielonych, połamanych gałęzi

i zabrudzonych dróg. Mieszkańcy chcą, by ich wieś wyróżniała się tym na tle innych miejscowości w gminie i żeby nie była to jednorazowa akcja. Na zebraniu wiejskim została zgłoszona inicjatywa rozstawienia koszy na śmieci, szczególnie przy zatokach w obrębie drogi wojewódzkiej 544. Pozostałe inicjatywy to utrzymanie terenów zielonych w tym boiska wiejskiego przy świetlicy oraz odnowa przydrożnych kapliczek jako miejsc kultu religijnego mieszkańców.

Budowa placu zabaw dla dzieci

Problem braku obiektów sportowych i placów zabaw w badaniu ankietowym znalazł się na 4 miejscu pod względem liczby wskazań (17 wskazań). Budowa placu zabaw dla dzieci ma na celu umożliwienie i zachęcenie rodziców najmłodszych mieszkańców wsi do zabaw na świeżym powietrzu i przyczyni się do lepszego zagospodarowania ich czasu wolnego, przy założeniu, iż powstały plac zabaw będzie użytkowany w sposób prawidłowy, zapewniający długotrwałą użyteczność. Dzięki atestowanym urządzeniom do zabaw dzieci będą mogły bezpiecznie rozwijać swoją sprawność fizyczną a także kształtować umiejętności wspólnej zabawy. Projekt pozytywnie wpłynie na integrację społeczną dzieci i rodziców oraz na uwrażliwienie użytkowników na poszanowanie powstałych dóbr i zachowanie czystości. Projekt przyczyni się też do poprawy wizerunku i estetyki wsi.

Projekt obejmuje następujący zakres prac:

- wyznaczenie i uporządkowanie terenu
- zakup i montaż atestowanych wyrobów do zabaw dziecięcych
- zakup sadzonek kwiatów i krzewów
- urządzenie trawników
- zakup i montaż ławek
- zakup i montaż koszy na śmieci
- wykonanie ogrodzenia z bramą wejściową i barierką uniemożliwiającą dzieciom wybieganie na ulicę;
- zakup i montaż urządzeń siłowni zewnętrznej

Przebudowa drogi gminnej Przełęk Kościelny - Gródki

Zadanie obejmuje przebudowę odcinka drogi 186028N o dł. 474,18 m oraz całej drogi nr 186029N dł. 2236 m poprzez wykonanie:

- nawierzchni asfaltowej: o łącznej dł 2 382 m i szer.3,5 m oraz dł. 333m z 2 pasami ruchu szer. 2,5 m każdy,
- chodników szer. 1,5 m: dł. 58 m oraz odsuniętego od jezdni o dł. 143 z oświetleniem
- poboczy o szer. 0,80 o łącznej dł. 5 430 m,
- przebudowy 3 skrzyżowań: 2 z drogami powiatowymi i 1 z drogą gminną: złagodzenie geometrii, skanalizowanie ruchu, wyspa dzieląca dwa pasy ruchu z oświetleniem poprzedzająca obszar zabudowany w m. Gródki,
- pełnego oznakowania poziomego i pionowego
- parkingu

Droga gminna nr 186029N Przełęk – Gródki jedynie na odcinku 200 m przy cmentarzu parafialnym ma nawierzchnię bitumiczną. Droga na pozostałym odcinku jest drogą gruntową, i wymaga przebudowy. Przy obecnym rozwoju budownictwa mieszkaniowego utwardzenie tej drogi jest niezbędne dla rozwoju wsi i dla poprawy jakości życia mieszkańców. Zakres prac przewiduje:

- Roboty pomiarowe 2,8 km
- Profilowanie (wyrównanie) istniejącej drogi gruntowej
- Lokalne ułożenie podbudowy z tłuczni w warstwie grubości 20 cm

- Ułożenie nawierzchni żwirowej grubości 10 cm
- Ułożenie nawierzchni żwirowej grubości 20 cm

Projekt ma na celu poprawę zarówno jakości drogi, jak i bezpieczeństwa mieszkańców domostw znajdujących się przy drodze.

Przebudowa drogi gminnej 186018N Płońnica – Przełęk

Przebudowa na całym odcinku drogi, począwszy od ul. Młyńskiej w miejscowości Płońnica, przez las, koło leśniczówki w Przełęku, aż do drogi wojewódzkiej nr 544 w Przełęku. Zadanie zakłada przebudowę drogi polegającą na zmianie nawierzchni drogi, oznakowaniu pionowym i poziomym.

Remont i przebudowa drogi gminnej Przełęk Duży – Przełęk Mały

W wyniku zgłoszonych problemów przez mieszkańców dotyczących tej drogi zakres inwestycji powinien obejmować w roku 2016 bieżący remont nawierzchni gruntowej, ze względu na nieprzejezdność tej drogi (dziury, błoto). W następnych latach należy przebudować tę drogę na całym jej odcinku począwszy od drogi powiatowej 1304N. Nawierzchnia asfaltowa jest zagrożona przez zbyt wysokie pobocza, z których spływa woda bezpośrednio na jezdnię. Należy poprawić stan poboczy. Natomiast na odcinku o nawierzchni gruntowej tej drogi, na odcinku Przełęk Mały – Przełęk Duży należy wykonać nową nawierzchnię żwirową.

Przebudowa drogi gminnej Przełęk Duży – Mały Łęck

Zakres zadania obejmuje wykonanie nawierzchni żwirowej na całym odcinku drogi

Przebudowa drogi gminnej „Dębowa”

Zakres zadania obejmuje wykonanie nawierzchni żwirowej na całym odcinku drogi należącym do Gminy Płońnica, do granicy z gminą Dłutowo.

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przykanalikami i przepompowniami w Przełęku oraz połączeniem z kanalizacją w Wielkim Łęcku

Aktualnie ścieki powstające na terenie wsi Przełęk oraz na pozostałym nieskanalizowanym terenie Płońnicy odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, a następnie wywożone do oczyszczalni ścieków. Sanityzacja gminy jest procesem długotrwałym, jednak dalsza jego realizacja zapewni harmonijny rozwój gminy. Budowa systemu kanalizacji sanitarnej na terenie wsi Przełęk pozwoli uporządkować gospodarkę ściekową w środkowej części Gminy Płońnica i zlikwiduje barierę dla dalszego rozwoju miejscowości. Mieszkańcy Przełęka skłaniają się bardziej do rozwiązania tego problemu poprzez system budowy przydomowych oczyszczalni ścieków niż budowę sieci kanalizacji sanitarnej. Jest to uzasadnione ze względu na rozproszoną zabudowę wsi i małą ilość przyłączy (gospodarstw domowych) w stosunku do długości sieci kanalizacji. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej uzasadniona jest w Przełęku Kościelnym o zwartej zabudowie.

Rozwój aktywności mieszkańców wsi (stworzenie cyklu imprez kulturalnych umożliwiających spotkania społeczności wsi, kultywowanie tradycji i zwyczajów lokalnych)

Istniejąca infrastruktura (świetlica wiejska) oraz chęć mieszkańców do włączenia się w działania na rzecz rozwoju swojej wsi skłaniają do podjęcia działań mających na celu integrację tej społeczności: stworzenie oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży, stworzenie cyklu imprez kulturalnych umożliwiających spotkania społeczności wsi, kultywowanie tradycji i zwyczajów lokalnych.

Tabela 8. Harmonogram, szacunkowy koszt realizacji oraz możliwe źródła finansowania planowanych do realizacji zadań

Nazwa planowanego przedsięwzięcia	Planowany termin rozpoczęcia	Planowany termin zakończenia	Szacunkowy koszt ogółem (w zł)	Źródła finansowania
Remont, modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Przelęku	2016	2020	200 000,00	Budżet gminy (w tym Fundusz Sołecki), Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
Przebudowa drogi gminnej Gródki - Przelęk Kościelny (w tym modernizacja drogi gminnej nr 186029N)	2016	2016	1 057 428,00	Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej, Powiat Działdowski, Budżet Gminy Płońska
Budowa ścieżki rowerowej od parkingu przy drodze 544 przez las do drogi Przelęk – Płońska i dalej do drogi Przelęk – Mały Łęck do drogi 544	2016	2018	100 000,00	Budżet Gminy Płońska, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
Przebudowa drogi gminnej 186018N Płońska - Przelęk	2016	2017	669 000,00	PROW 2014-2020, budżet gminy (Fundusz Sołecki), Nadleśnictwo Lidzbark
Remont i przebudowa drogi gminnej Przelęk Duży – Przelęk Mały	2016	2017	250 000,00	Środki za wyłączenie z produkcji gruntów rolnych, Budżet gminy (fundusz sołecki)
Droga gminna Przelęk Duży – Mały Łęck	2017	2018	100 000,00	Budżet gminy, Nadleśnictwo Lidzbark
Przebudowa drogi gminnej „Dębowa”	2018	2020	300 000,00	Budżet gminy
Poprawa estetyki wsi (pielęgnacja i modernizacja boiska przy świetlicy wiejskiej, modernizacja, odnowa miejsc kultu religijnego (przydrożne kapliczki, ustawienie koszy na śmieci przy zatokach)	2016	2025	100 000,00	PROW 2014-2020, budżet gminy (Fundusz Sołecki)
Budowa placu zabaw dla dzieci wraz z urządzeniami siłowni zewnętrznej	2018	2020	50 000,00	PROW 2014-2020, budżet gminy (Fundusz Sołecki)
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	2017	2022	1 200 000,00	budżet gminy, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, Regionalny Program Operacyjny Warmia – Mazury 2014-2020
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przykanalikami i przepompowniami w Przelęku oraz połączenie z kanalizacją w Wielkim Łecku	2020	2025	2 000 000,00	Budżet gminy
Rozwój aktywności mieszkańców wsi (stworzenie oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży stworzenie cyklu imprez kulturalnych umożliwiających spotkania społeczności wsi, kultywowanie tradycji i zwyczajów lokalnych)	2016	2025	50 000,00	Budżet gminy (Fundusz Sołecki)

10. OPIS OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKAJANIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW

Układ funkcjonalny wsi: rozproszona zabudowa i podział wsi na Przełek, Przełek Mały i Przełek Kościelny, powoduje, że nie można wyznaczyć jednego strategicznego obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców. Mieszkańcy wskazali na dwa takie obszary: obszar świetlicy wiejskiej w Przeleku wraz z boiskiem oraz kościół Przemienienia Pańskiego w Przeleku Kościelnym. Zadania określone do realizacji przez mieszkańców ukierunkowane są bezpośrednio na rozwój tych obszarów.

9. MONITORING, OCENA I AKTUALIZACJA PLANU

Kluczową rolę w monitorowaniu realizacji Planu Odnowy Miejscowości posiada Rada Gminy. Współpracuje ona z Radą Sołecką. Zadaniem Rady Gminy będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia spóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania. Do zadań Rady Gminy należeć będzie również bieżąca ocena skuteczności Planu. Z procesem oceny będzie powiązana aktualizacja dokumentu – wraz z przeglądem wykonania Planu będzie proponowane, w miarę potrzeby, wprowadzanie nowych zadań, wynikających z rodzących się potrzeb i możliwości. Propozycje nowych zadań będą mogły być zgłaszane przez Radę Sołecką, Wójta, bądź radnych. Będą one, podobnie jak pierwotna wersja Planu, zatwierdzane najpierw przez Radę Sołecką, a następnie przez Radę Gminy.